

Integrální počet II

Přehled výsledků, platných pro komplexní funkce

In: Vojtěch Jarník (author): Integrální počet II. (Czech). Praha: Academia, 1984. pp. 748--752.

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/402067>

Terms of use:

© Vojtěch Jarník, 1976

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

PŘEHLED VÝSLEDKŮ, PLATNÝCH PRO KOMPLEXNÍ FUNKCE

Na str. 86 jsme se smluvili, že slovem „funkce“ budeme v kap. III až VI, IX—XII rozuměti vždy reálnou funkci, pokud není výslovně řečeno něco jiného. Mnohé výsledky těchto kapitol platí však i pro funkce komplexní — v textu je to většinou na vhodném místě poznamenáno. Aby však měl čtenář snadnější přehled, uvádím zde výsledky, platné pro komplexní funkce, po případě uvádím, jak je nutno modifikovat výsledky, platné pro reálné funkce, aby platily i pro funkce komplexní. Neuvádím ovšem takové věty, v jejichž formulaci je přímo uvedeno, že platí pro komplexní funkce.

Kapitola II.

Definici komplexní měřitelné funkce viz na počátku § 5. Přehled výsledků kapitoly II, platných pro komplexní funkce, je obsažen v § 5.

Kapitola III.

Definici integrálu komplexní funkce viz na počátku § 6. Přehled výsledků kapitoly III, § 1—5, které platí pro komplexní funkce, je podán v § 6.

K § 7: Pozn. 1 platí s výjimkou posledních tří řádek i pro komplexní funkce. Pozn. 2, pozn. 3 a příkl. 11 platí i pro komplexní funkce¹⁾. Pozn. 4: Text o substituční metodě platí i pro komplexní f^1 a reálné φ . Text o integraci per partes platí i pro komplexní f , g (ale v příkladě na konci pozn. 4 je β reálné).

---

¹⁾ Výroky jako „integrál má smysl“ nebo „integrál existuje“ a pod. je u integrálů komplexní funkce vždy nutno nahraditi výrokem „integrál konverguje“ a pod. Neboť v § 6 jsme zavedli „integrál komplexní funkce“ jen v tom případě, že je konvergentní, t. j. že má konečnou hodnotu.

Kapitola IV.

§ 1. Věty 70, 70a, důsledek věty 73, věta 74 a dodatek k ní, poznámky 5, 6, 7, 10, 11 platí i pro komplexní funkce¹⁾. Důkaz věty 70a pro komplexní funkce je podán v pozn. 2.

§ 2, § 3 se týkají jen reálných funkcí.

Kapitola V.

Komplexní funkci nazýváme absolutně spojitou (zkratka a. s.) v $\langle a, b \rangle$, jestliže její reálná a imaginární část jsou a. s. v $\langle a, b \rangle$. Definiční neurčitého integrálu komplexní funkce viz v § 5, pozn. 2.

§ 2. Místo věty 84 čti: Každá (komplexní) funkce, která je a. s. v $\langle a, b \rangle$, má skoro všude v $\langle a, b \rangle$ konečnou derivaci²⁾. Věty 85, 86 platí i pro komplexní funkce.

§ 4. Věty 88, 89¹⁾, pozn. 1¹⁾, příklady¹⁾ (39), (40), cvič.¹⁾ 1, 2 platí i pro komplexní funkce (ovšem a, b, p v (39), (40) a a, b, c, k v cvič. 2 jsou reálná).

§ 5. Místo věty 91 čti: Je-li (komplexní) funkce f a. s. v $\langle a, b \rangle$, je $f' \in L(a, b)$. Pozn. 1, 4¹⁾, věty 92, 93, 94 a pozn. 6 (vyjma pozn.¹²⁾ pod čarou) platí i pro komplexní funkce. Věta 95 platí pro komplexní funkce, jestliže místo „ f spojitá“ čteme „ f konečná a spojitá“. Podržíme-li definici 14 i pro komplexní funkce, platí věty 96, 97 též pro komplexní funkce. Pozn. 8 platí¹⁾ i pro komplexní funkce.

§ 6. Věty 98, 99, 100 a pozn. 2 platí i pro komplexní funkce. Věta 101 nikoliv!

Kapitola VI.

Věty 103, 104, příkl. 2 a prvních sedm řádek z příkl. 1 platí i pro komplexní funkci F^1). Zobrazení $f(x_i = f_i(u_1, \dots, u_r), i = 1, \dots, r)$

²⁾ Zavedl jsem pojem „funkce s v. k.“ (s variací konečnou) jen pro reálné funkce. Mohl bych ovšem definovat tento pojem i pro komplexní funkce takto: Funkce $f + ig$ má v. k. v $\langle a, b \rangle$, jestliže reálné funkce f, g mají v. k. v $\langle a, b \rangle$. Potom by věta 84 platila v nezměněném znění i pro komplexní funkce (a rovněž některé další věty). Neprovádím však toto (triviální) zobecnění a ponechávám název „funkce s v. k.“ jen pro reálné funkce.

musí ovšem být „reálné“, t. j. f_i musí být reálné funkce; speciálně funkce f ve větě 104 musí být reálná.

Kapitola VII.

§ 1. Pozn. 1, 2, 3, 4 platí i pro komplexní f^1). K pozn. 7: Znak $f(x) \cong g(x)$ se užívá i pro komplexní f, g ; znaků $f(x) = O(g(x))$, $f(x) = o(g(x))$ se užívá pro komplexní f (ale kladné g).

§ 2. Prvních 11 řádek z pozn. 1 platí i pro komplexní f ; pouze místo „spojitá“ čti „konečná a spojitá“. Druhý odstavec z pozn. 4 platí i pro komplexní f (za předpokladu, že f je měřitelná v M). Pozn. 5 platí i pro komplexní f .

§ 3. Příklad 5¹), 6¹), 9¹), 14¹), 15 platí i pro komplexní f . Příklad 22¹), 23¹), 25¹) platí i pro komplexní F , příkl. 30a pro komplexní φ .

V dalších paragrafech je vždy jasně řečeno, kdy se připouští komplexní funkce.

Kapitola VIII.

Zde je vždy poznamenáno, zda nějaká úvaha platí i pro komplexní funkce. Většina výsledků platí pro komplexní funkce.

Kapitola IX.

Týká se pouze reálných funkcí.

Kapitola X.

§ 1. Věta 127: Tvzení 3 platí i pro komplexní μ -měřitelnou funkci. Věta 128 platí i pro komplexní f^1) (ale ovšem reálné g , stejně jako věta 127).

§ 2. Poznámka 3, věta 133¹) a počátek pozn. 4¹) platí i pro komplexní f .

§ 3. Definice 20 se vztahuje i na měřitelnost komplexní funkce a na integrál komplexní funkce f^1) — viz pozn. 6. Pro komplexní funkce platí dále pozn. 7, 10, 11, 13, 15; rovnice (24) platí pro komplexní funkce, konvergují-li integrály vpravo. Věta 140¹) (při reálném c) a 141¹) platí i pro komplexní f .

§ 4. Tvrzení 5, 7 věty 142, věta 143 a pozn. 1 platí i pro komplexní f .

§ 5. Označení z pozn. 6 lze ovšem užít i pro integrál komplexní funkce f (při reálném m).

§ 6. Věta 145 platí¹) i pro komplexní f (a reálné g). Také věta 146 platí¹) pro komplexní f (a reálné s), jestliže pravé straně v (61) přisuzujeme smysl jen tehdy, když zobecněná řada je absolutně konvergentní. Rovněž pozn. 1 platí¹) pro komplexní f (a reálné g).

§ 7. Zachovejme definici 21 i pro komplexní konečnou funkci f ; to můžeme říci také — v ekvivalentní formě — tak, že definujeme Stieltjesův integrál komplexní funkce rovnicí

$$\int_a^b (f_1(x) + if_2(x)) dg(x) = \int_a^b f_1(x) dg(x) + i \int_a^b f_2(x) dg(x),$$

existují-li Stieltjesovy integrály vpravo (ty mají potom ovšem, podle def. 21, konečnou hodnotu). Potom platí pozn. 1, pozn. 2³), věty 148, 149 a pozn. 4, 5 i pro komplexní funkce f, f_1, f_2 .

§ 8. Věty 150, 151, 152 (při označení z pozn. 1) platí i pro komplexní f .

§ 9. Věty 153, 154 platí¹) i pro konečnou komplexní f .

Mohli bychom ovšem zavést též Lebesgue—Stieltjesův integrál při „komplexní míře“ $\mu = \mu_1 + i\mu_2$ a Stieltjesův integrál při komplexní funkci $g = g_1 + ig_2$ definicí

$$\begin{aligned} \int_M f d\mu &= \int_M f d\mu_1 + i \int_M f d\mu_2^4), \quad \int_a^b f(x) dg(x) = \\ &= \int_a^b f(x) dg_1(x) + i \int_a^b f(x) dg_2(x), \end{aligned}$$

ale nebudeme se tím zdržovat.

³) V této poznámce může také číslo c v II a k v III být komplexní (konečné).

⁴) Pokud integrály vpravo mají konečnou hodnotu.

Kapitola XI, XII.

Zde se mluví jen o reálných funkcích. Mohli bychom ovšem Riemannův, Newtonův i Perronův integrál definovati i pro komplexní funkce obvyklým způsobem. Podrobnosti neuvádím — leží na snadě a nebudeme je potřebovati.

Kapitola XIII — XIX.

Zde jde o komplexní funkce, pokud není výslovně řečeno něco jiného. Řeknu-li ovšem, že f je na př. funkce s variací konečnou nebo funkce neklesající, je v tom už implicity obsaženo, že f je reálná. Výsledků, platných pro reálné funkce, lze ovšem v praxi často použítí též na vyšetřování funkcí komplexních, aplikují-li je na reálnou a na imaginární část.

Hlavní výsledky kap. XVI, XVII, XIX se týkají reálných funkcí, ale je to vždy výslovně řečeno. V kap. XIII si všimněte úmluvy o realitě v úvodu na str. 469, v kap. XIX úmluvy na str. 705.